

To: (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl
Cc: (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl
From: (10)(2e)
Sent: Thur 8/20/2020 12:36:30 PM
Subject: FW: Onderzoek aerosolen en sportscholen - eerste resultaten - onder embargo
Received: Thur 8/20/2020 12:36:31 PM
[image001.jpg](#)
[Fitness_Paper_1_Short.pdf](#)
[Fitness_Paper_2_Long.pdf](#)
[20200814_Samenvatting_besluiten_onderzoeksproject_naar_ventilatie_en_luchtfiltering_in_sportscholen_om_aerosolconcentraties_te_reduceren.docx](#)

Beste allen,

Zie onder voor artikel van TU/e over metingen aerosolen bij Fitness-locatie (ook in het nieuws geweest) en effect van luchtfiltering.
 Het artikel ligt nog onder embargo; dus graag niet doorsturen.
 Vooralnog is er geen vraag vanuit VWS om hier op te reageren. Is dus voor nu ter info en wellicht voor bespreking bij een vervolgoverleg.

Tot zo.

Groeten (10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
Verzonden: donderdag 20 augustus 2020 09:57
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
CC: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
Onderwerp: FW: Onderzoek aerosolen en sportscholen - eerste resultaten - onder embargo

Hallo (10)(2e)

Hierbij de papers over het onderzoek van TNO naar aerosolen en sportscholen.
 Ik steur jullie die door op verzoek van onze directie Sport.

Groeten, (10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
www.blackberry.com

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@sportinnovator.nl>
Datum: woensdag 19 aug. 2020 10:39 AM
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
Kopie: (10)(2e) <(10)(2e)@kpnmail.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
Onderwerp: Onderzoek aerosolen en sportscholen - eerste resultaten - onder embargo

Beste mevrouw (10)(2e)

Hierbij informeer ik jullie, namens het Topteam Sport dat opdrachtgever is van dit onderzoeksproject, over de eerste resultaten van het onderzoek naar aerosolenconcentraties in sportscholen en hoe deze te reduceren. Dit traject is gestart om een wetenschappelijke onderbouwing te kunnen leveren aan het veilig openen en open houden van de sportscholen.

Belangrijk om te benadrukken dat het doel van dit onderzoek niet was om te analyseren in welke mate aerosolen al dan niet een transmissierisico voor SARS-CoV-2 inhouden. De virologische en microbiologische aspecten van SARS-CoV-2 vallen buiten de expertise van het consortium. Er is nog geen consensus over de overdracht via aerosolen-route, maar uit te sluiten is deze niet. Wel heeft het RIVM aangegeven dat ventileren belangrijk is. Dit onderzoek gaat dan ook uit van het voorzorgprincipe, hoe kunnen aerosolconcentraties zoveel mogelijk gereduceerd worden.

Het onderzoek is uitgevoerd door de Technische Universiteit Eindhoven, onder leiding van hoogleraar Bouwfysica Bert Blocken. Op 11 juli is een testdag met sporters geweest in het studentensportcentrum van de TU/e. Hierbij zijn zowel individuele testen gedaan om de uitstoot van aerosolen te kunnen meten bij fysieke inspanning, als ook groepsmetingen om te kijken wat sporten doet met de aerosolconcentraties in de ruimte en hoe deze aerosolconcentraties te reduceren. Van het tweede gedeelte, de groepsmetingen, zijn nu de eerste twee wetenschappelijke pre-prints artikelen af (zie bijlagen):

1. Uitgebreid artikel over aerosol reductie in indoor fitnesscentrum door ventilatie en luchtreiniging
2. Kort artikel over mogelijke strategie, waarbij een nomogram zit voor de benodigde ventilatie als je kijkt naar aantal personen en oppervlakte van de ruimte.

Door (10)(2e) is een korte memo opgemaakt wat de resultaten en besluiten samenvat (zie bijlage).

In dit traject hebben we contact gehad met het RIVM en heeft Dhr. (10)(2e) aangegeven op de hoogte gehouden te willen worden van dit traject. (10)(2e) heeft de artikelen gisteren met hem gedeeld.

Deze twee artikelen en het memo met resultaten liggen nog **onder embargo**, totdat deze zijn gepubliceerd in een gerenommeerd journal (en daarmee ook peer-review heeft plaatsgevonden). Wij houden jullie op de hoogte als artikelen geaccepteerd worden en als er nieuwe artikelen rondom dit onderzoek gereed zijn.

Neem gerust contact op indien toelichting gewenst is.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

SPORTINNOVATOR

E: info@sportinnovator.nl | M: +31 (0) (10)(2e) | www.sportinnovator.nl

Bezoekadres: Soza | Anna van Hannoverstraat 4, 2595 BJ | Den Haag

Postadres: ZonMw | Postbus 93245, 2509 AE | Den Haag | www.zonmw.nl

Sportinnovator wordt mogelijk gemaakt door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)